

Matèria:	LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA	Curs:	1r ESO
----------	---------------------------------	-------	--------

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES 1r i 2n ESO	CRITERIS D'AVUACIÓ 1r i 2n ESO	SABERS 1r i 2n ESO	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.	1.1 Reconèixer la llengua catalana i la llengua castellana i llurs varietats dialectals, així com la resta de llengües de l'estat espanyol i les llengües d'origen de l'alumnat, identificant-ne algunes nocions bàsiques i contrastant alguns dels seus trets en manifestacions orals, escrites i multimodals. 1.2 Identificar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn.	Les llengües i els seus parlants - Observació de la pròpia biografia lingüística i de la diversitat lingüística de centre, i comprensió de les famílies lingüístiques i les llengües del món, els sistemes d'escriptura i nocions bàsiques: fórmules de salutació i comiat, agraïment i disculpa, en situacions de l'àmbit escolar i la vida quotidiana. - Reconeixement de les llengües d'Espanya, el seu origen i distribució geogràfica, amb especial atenció a les diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal, parant especial atenció al context de Catalunya. - Aproximació a les llengües de signes en el context de l'aula i la vida quotidiana. - Comparació de trets de les principals varietats dialectals del català i del castellà, amb especial atenció a la del propi territori. - Iniciació a la reflexió interlingüística en el context de la matèria. - Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los,	<i>SA1: FABULANDO EMOCIONES</i> La comunicació y sus elementos. Comunicación verbal y no verbal. El texto: extensión, intención y situación. El resumen. La fábula. Manual de ortografía. <i>SA2: CUENTOS DEL MÁS ALLÁ</i>	<i>SA3: COCINANDO CONCIENCIA</i> Texto instructivo. La coherencia. El sustantivo y el grupo nominal. Diario de viaje. Géneros y subgéneros literarios. Mitos y leyendas. <i>SA4: ENTRE LÍNEAS</i> Texto descriptivo. La cohesión. Los determinantes.	<i>SA5: VERSOS EMPODERADOS</i> La lírica. Los temas de la lírica. El verbo. Los conectores léxicos. <i>SA6. MÁS ALLÁ DE LA LEYENDA</i> El lenguaje y las lenguas. Las lenguas de España. Las variedades geográficas y sociales de al lengua.
2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la	2.1 Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats				

informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.	comunicatives i la intenció de l'emissor, de textos orals i multimodals senzills de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis. 2.2 Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals senzills, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat de canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació. Comunicació ● Context - Anàlisi dels components de fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació, en situacions d'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació. ● Gèneres discursius - Detecció, anàlisi i ús de gèneres discursius de l'àmbit personal (conversa); educatiu de caràcter narratiu, descriptiu, dialogat i expositiu, d'acord amb les propietats textuais (adequació, coherència, cohesió i correcció), i social, parant especial atenció a les xarxes socials i mitjans de comunicació; respecte a l'etiqueta digital; avaluació de riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa. Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos icònics, verbals i multimodals. ● Processos - Interacció oral i escrita de caràcter informal. Consciència i ús dels actes de prendre i deixar la paraula, de la cooperació conversacional i la cortesia lingüística; de l'escolta activa,	Estructura de la paraula: morfemes y lexemas. Clases de morfemes. Formación de palabras. El sustantivo. Campo léxico, asociativo, familia léxica. Préstamos y extranjerismos.	El adjectivo. La noticia. Los conectores textuales. Manual de ortografía.	El teatro. El adverbio. La preposición. Las conjunciones. La interjección. Manual de ortografía.
3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.	3.1 Realitzar narracions i exposicions orals senzilles amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès personal, social i educatiu ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència i el registre adequat, en diferents suports i utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals. 3.2 Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter				

	dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.	l'assertivitat i la resolució dialogada dels conflictes en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.			
4. Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent-ne el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant-ne la intenció de l'emissor, reflexionant-ne sobre el contingut i la forma i avaluar-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.	4.1 Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals senzills de diferents àmbits que responguin a diferents propòsits de lectura, realitzant les inferències necessàries. 4.2 Valorar la forma i el contingut de textos escrits i multimodals senzills avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat de canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	- Comprensió del sentit global del text oral i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. Detecció i rebuig d'usos discriminatòris del llenguatge verbal i no verbal. en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Planificació i recerca d'informació, textualització i revisió de la producció oral formal. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Detecció i utilització d'elements no verbals. Anàlisi i ús dels trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Comprensió del sentit global del text oral i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. Detecció i rebuig d'usos discriminatòris del llenguatge verbal i no verbal. en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.			
5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació	5.1 Planificar la redacció de textos escrits i multimodals senzills, atenent a la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal; redactar esborranys i revisar-los amb ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i				

progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.	presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat. 5.2 Incorporar procediments bàsics per enriquir els textos, tenint en compte aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.	- Planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports de textos escrits. Correcció gramatical i ortogràfica. Propietat lèxica. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuais, definicions, resums, etc., en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Cerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars. ● Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics - Reconeixement, anàlisi i ús discursiu dels elements lingüístics amb especial atenció als recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els textos: formes de dixe (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització; recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació; mecanismes de cohesió; connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast; mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions			
6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.	6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast), en diferents fonts, incloses les digitals, calibrant la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques, valorant críticament el resultat de la cerca. 6.2 Elaborar treballs d'investigació i comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés				

	d'investigació individual o grupal, organitzant la informació, integrant-la en esquemes propis i reelaborant-la i adoptant un punt de vista crític i respectuós amb els principis de propietat intel·lectual, sobre temes d'interès acadèmic, personal, ecològic i social. 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la cerca i la comunicació de la informació.	pronominals) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis); coherència de les formes verbals en els textos; els temps de pretèrit en la narració; correlació temporal en el discurs relatat, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical de diferents tipus de text i en diferents situacions. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital per a la correcció i millora dels textos. - Ús dels signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit, la seva relació amb el significat. Educació literària ● Lectura autònoma - Implicació en la lectura de manera progressivament autònoma a partir d'una preselecció de textos variats que incloguin obres d'autores i autors. Reflexió sobre els textos i sobre la pròpia pràctica de lectura sustentada en models. - Selecció d'obres variades que incloguin autors i autors de manera orientada a partir de l'exploració guiada de la biblioteca escolar i pública disponible.			
7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.	7.1 Triar i llegir textos i obres prèviament seleccionats a partir dels propis gustos, interessos i necessitats per poder crear el seu itinerari lector. 7.2 Compartir l'experiència de lectura en suports diversos, tot relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.				

8. Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.	8.1 Explicar i argumentar, amb l'ajuda de pautes i models, la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra, atenent a la configuració dels gèneres i subgèneres literaris. 8.2 Establir, de manera guiada, vincles argumentats entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals i altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, mostrant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura. 8.3 Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions	- Participació activa en actes culturals vinculats al circuit literari i lector. - Aplicació d'estratègies de presa de consciència dels propis gustos i identitat lectora, en l'àmbit personal i social (lectures compartides). - Expressió, a través de models comentats a l'aula o bé aportats per l'alumnat, de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits. - Aplicació d'estratègies de mobilització de l'experiència personal i lectora que permetin establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístiques, en l'àmbit personal i en conversa a l'aula. - Aplicació d'estratègies per a la recomanació de les lectures, en suports variats o bé oralment entre iguals. ● Lectura guiada - Lectura d'obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguin la presència d'autores i autors, en el context de l'aula i de l'entorn proper que permeti fer la transferència a altres situacions de caràcter literari i cultural amb vincles amb la pròpia vida. - Aplicació d'estratègies i models de construcció compartida de la interpretació de			
---	--	---	--	--	--

	formals dels diversos gèneres i estils literaris.	les obres a través de converses literàries, clubs de lectura i canals de difusió com revistes, blogs o clips audiovisuals.			
9. Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.	9.1 Revisar els propis textos de manera guiada i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i amb un metallenguatge específic, i identificar i esmenar alguns problemes de comprensió i producció de textos utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús. 9.2 Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic. 9.3 Formular generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua a partir de l'experimentació, comparació i transformació d'enunciats, així com de la	les obres a través de converses literàries, clubs de lectura i canals de difusió com revistes, blogs o clips audiovisuals. - Relació i contrast entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra. Anàlisi bàsica del valor dels recursos expressius; els seus efectes en la recepció. - Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, amb altres manifestacions artístiques i amb les noves formes de ficció en funció de gèneres, temes, tòpics, estructures i llenguatges. Gèneres: novel·la, narració breu, teatre, poesia, assaig, etc. Temes: amor, amistança, mort, viatge, etc. Tòpics: carpe diem, tempus fugit, locus amoenus, captatio benevolentiae, ubi sunt, etc. - Aplicació d'estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris, a través de processos i suports diversificats i tenint en compte la perspectiva de gènere. - Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atenent als processos de comprensió, apropiació i oralització implicats. - Creació de textos a partir de l'apropriació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.) en el context de l'expressió dels sentiments, emocions i			

	formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, utilitzant un metallenguatge específic i consultant de manera guiada diccionaris, manuals i gramàtiques.	experiències pròpies. Reflexió sobre la llengua - Aplicació d'estratègies per a la construcció guiada de conclusions pròpies sobre el sistema lingüístic. Observació, comparació i classificació d'unitats comunicatives. Experimentació amb estructures, formulació d'hipòtesis, contraexemples, generalitzacions i contrast entre llengües, utilitzant el metallenguatge específic, en el marc de la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques.			
10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.	10.1 Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones. 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com educatiu i social.	- Observació i comparació de les diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent a aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics. per a la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques. - Comprensió i anàlisi de la llengua com a sistema i de les seves unitats bàsiques tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats), per a la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques.			

		- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques), i coneixement dels procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria en situacions de comprensió i expressió de textos orals i escrits. - Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària. Reflexió i aplicació correcta de l'ordre de les paraules i concordança, que facin comprensibles els textos. - Descripció i anàlisi dels procediments d'adquisició i formació de paraules. Reflexió sobre els canvis en el seu significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu, en la comprensió dels textos. - Aplicació d'estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica que permetin obtenir informació gramatical bàsica.			
--	--	--	--	--	--

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE LA MATÈRIA 1r ESO

● **Avaluació trimestral:**

5% comprensió lectora (CL)

20% expressió escrita (EE)

5% comunicació oral **(CO)**

5% educació literària **(EL)**

10% actitud **(A)**

55% reflexió sobre la llengua **(RL)**

- **Avaluació final:** mitjana aritmètica dels tres trimestres. Se supera la matèria a partir del 5.
- **Avaluació extraordinària:** al juny hi haurà la possibilitat de recuperar la matèria si la mitjana aritmètica dels tres trimestres no arriba a 5.

Descompte ortogràfic: - 0,1 per error fins a 1,5 punts.

Arrodoniment. L'arrodoniment s'aplicarà a 0,8 sempre que la nota sigui superior a 5, tant a les notes trimestrals com a les finals.

Les qualificacions s'expressaran de la següent manera:

No assoliment (NA) - 0 a 4,9

Assoliment satisfactori (AS) - 5 a 6,7

Assoliment notable (AN) - 6,8 a 8,7

Assoliment excel·lent (AE) - 8,8 a 10